

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XXIII. TIT. III. De Jure Dotium.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

DE JURE DOTIUM.

Qv. I. *An dos tantum & vere per rei traditionem
constituatur?*

Laut. pag. 446. verb. nam dos per. **A**FFIRMATUR, per *L. 13. §. 2. de Fund. dot.* ibi: *dotale praedium sic accipimus, cum dominium marito quaesitum est, L. 14. pr. ff. sol. matr. ibi: si ipsi Titio fundum tradidisset, & §. 2. ibi: & tunc fiet dotalis, cum ad eum pervenerit.*

OBJ. *L. 6. C. de Dot. prom.* ubi dos constitui dicitur etiam nudo pacto.

RESP. Improperie ibi vocabulum dotis accipitur. Vid. *Goth. ad d. l. 6.* Hinc etiam in statutis dos promissa in genere sub voce dotis comprehenditur.

Qv. II. *An filiae emancipatae necessario dos
constituatur?*

Laut. pag. 447. verb. nisi ipsa filia. **A**FFIRM. Si egena sit; (1) quia omni filiae dos debetur, si egena sit ex ratione *L. obstantis f. C. de Dot. prom.* ibi: *omnino patrum officium esse, dotem pro sua dare progenie.* junct. *pr. d. L. f.* ibi: *filius vel in potestate constitutus, vel forte emancipatus.* (2) Quia pater alere tenetur liberos emancipatos, *L. 5. §. 1. de Agnos. lib.* dos vero solvitur loco alimentorum. (3) Atque hinc dos filiae emancipatae data manet profectitia; quia non jus potestatis, sed NB. parentis nomen dotem profectitiam facit. *L. 5. §. 11. h.*

At filia emancipata regulariter non est egena; quia res maternas habet, & omnia sibi acquirit, adeoque regulariter nec alimenta, nec dos ei debetur, atque de eo, quod plerumque fit, loquuntur textus Autoris in *L. 19.* ibi: *qui liberos, quos habent in potestate,* in *L. 44.* ibi: *cujus eorum est. ff. de Rit. nupt.* Nec obstat, quod non pater, sed filia emancipata dare videatur dotem. *L. 51. h.*

RESP. Ibi egena non fuit, quia rem donatam a patre habuit, eamque pater consensu filiae in dotem dat; adeoque filia ibi est dotata, & saltem quaeritur, an dos sit profectitia, an adventitia, & recte dicitur, quod sit adventitia, quam proinde pater soluto matrimonio vindicare nequit. Conf. *L. 6. h.*

Atque

Atque hæc quoque est sententia *Laut. pag. 447.* qui tum quoque filia emancipata dotem necessario constitui ait, si alia ratione dotem consequi, aut sine ea honeste nubere non possit, i. e. si egena sit.

Qv. III. *An filia, sub potestate constituta, debeat dotari, si propria bona habeat?*

NEGATUR, arg. *L. 5. §. 7. de Agnos. lib.* ubi ali non debet filia, quæ se ipsam exhibere potest: at dos est loco alimentorum. *Laut. pag. 447. verb. nisi ipsa filia.*

OBJ. *L. f. C. de Dot. prom.* ubi dotari filia debet, etsi res maternas habeat, & additur ratio, quia omnino paternum officium est, dotem pro sua dare progre. Sed bene

RESP. *Berger. h. g. 3.* non quæri, an filia, habens res maternas, dotari debeat? Sed, an, si dotata fuerit, pater ex suis, an ex maternis dotasse videatur? Et prius pietati paternæ magis convenire videtur, sed hoc non est necessitatis, nec pater præcise ad id tenetur.

Qv. IV. *An frater teneatur dotem dare sorori?*

NEGATUR, *L. 12. §. p. & L. 13. §. fin. de Adm. tut.* neque ulla ratio hic dari potest. *Laut. pag. 447. verb. a fratre.*

OBJ. *L. 12. §. 3. de Adm. tut.* ubi dicitur, quod filia, alio patre natæ, dos non debeat, ergo a contrario germanæ & consanguinæ debetur.

RESP. Cum tutori liceat respectu existimationis pupilli quædam erogare, *d. L. 12. §. 2.* sane poterit quoque dotem dare pupilli germanæ vel consanguinæ, si aliter nubere non possit, *d. §. 3.* sed non ex juris necessitate eam constitui tenetur.

Qv. V. *An pater, dotem constituens, possit incertam quantitatem constituere?*

RESP. Pater potest incertam quantitatem promittere; quia tenetur pro facultate sua & dignitate mariti dotem dare, adeoque quodam modo definita est dotis quantitas. *L. 3. C. de Dot. prom. L. 69. §. 4. h. Dissentit Laut. pag. 448. verb. nisi pater &c.*

Aliud est in uxore: Si enim hæc in genere dotem promittat, nulla quantitate expressa, marito non competit actio ex stipulatu per text. expr. in *L. 1. C. de Dot. prom.* Aliud quoque est in extraneo: nam hic si generaliter promittit, liberaretur unum denarium solvendo: nisi addita sit clausula: *quantum arbitrati fuerint:* tunc enim

enim reducitur res ad arbitrium boni viri, & uxor æque ac extranei pro facultatibus suis ac dignitate mariti dotare debent, vel officio Judicis ad id compelluntur. *L. 3. C. de Dot. prom.*

Qv. VI. *An maritus fiat dominus dotis?*

Laut. pag. 448. verb. qui fit dominus etc.

RESP. Maritus fit dominus civilis; at uxor manet domina naturalis. De MARITO id traditur in *L. 13. §. 2. de fund. dot.* ibi: *dotale prædium sic accipimus, cum dominium marito quaesitum est, L. 23. C. h. ibi: rei tibi quaesitae dominum etc.* Et in *pr. Inst. Quib. al. lic.* refertur exemplum eorum, qui domini sunt & alienare tamen nequeunt, uti maritus fundum dotalem. Hinc in *L. 30. C. de Jur. dot.* ex subtilitate Juris Civilis dos ad maritum pervenisse dicitur. DE UXORE id traditur in *L. 30. C. de Jur. dot.* ibi: *Et naturaliter in ejus manserint dominio. L. 16. de Relig. ibi: quasi de patrimoniis suis. L. 3. §. 5. de Min. ibi: quoniam dos ipsius filiae patrimonium est. L. 4. de Collat. ibi: in matrisfamilias bonis dos est intelligitur. L. 75. de Jur. dot. ibi: quamvis in bonis mariti dos sit, mulieris tamen est. Add. L. 9. §. 3. h.*

OBJ. (1) Quod duo ejusdem rei non possint esse domini.

RESP. Duo dominia ejusdem generis non possunt concurrere; at hic sunt diversa dominiorum genera.

OBJ. (2) *L. 9. §. 3. ibi: non puto hoc agi inter virum et uxorem, ut dominium ad eum transferatur. h. t.*

RESP. Naturale dominium non transfertur; hoc enim manet penes uxorem, sed ex subtilitate Juris Civilis dos ad substantiam mariti pertinere dicitur *L. 30. C. h.* Atque hinc saltem dicitur, esse in bonis mariti *L. 75. pr. h. L. 21. §. 4. ad Mun. L. 7. §. 3. h.*

OBJ. (3) Quod dos in patrimonio uxoris esse dicatur, quo pertinent textus auctoris obstantes, non ergo est in dominio mariti.

RESP. Est in patrimonio uxoris quoad effectus dominii naturalis, uti ex verbis dictorum textuum jam demonstravi. Sed

INSTO, quod perceptio fructuum pertineat ad maritum, *L. 7. pr. ff. h. t. L. 10. §. 3. eod. L. un. §. 9. C. de Rei ux. act.* fructus autem sequuntur dominium naturale.

RESP. Verum est, quod maritus non percipiat fructus vi dominii civilis, sed pro oneribus matrimonii. *L. 7. pr. h.*

Effectus autem DOMINII CIVILIS sunt hi: maritus alienare potest, *L. 3. C. de J. dot.* habet actiones, *L. 18. §. 1. Sol. matr. L. 49.*

de

de Furt. lucratur accessiones rei dotalis, uti per alluvionem &c. *arg. L. 9. §. 4. de Ufuf.*

Effectus DOMINII NATURALIS sunt hi: periculum est uxoris; vid. *quaest. fin.* lucratur omnia, quæ non ad fructum, *L. un. §. 9. C. de Rei ux. act.* vel accessionem rei, *l. 10. pr. Et §. 1. h.* pertinent, uti marmora ex lapidicinis, *l. 7. §. 13. Sol. matr. thesaurus, d. l. 7. §. 12. partus ancillæ. d. l. 10. §. 2.*

Unde apparet, verum non esse, quod *Lauterb. h. p. 448.* ait, accessiones, quæ fructuum nomine non veniunt, augere dominium mariti, constante matrimonio; nam id ex ipsis legibus allegatis refellitur.

Qv. VII. *An res, pecunia dotali comparata, fiat dotalis?*

AFFIRMATUR: (1) Quia dos est complexus plurium jurium, sub quo etiam æstimatio continetur. Nam (2) eadem ratione etiam in hæreditatem veniunt ea, quæ pecunia hæreditaria comparata sunt, *L. 20. pr. ibi: Et si quidem pecunia hæreditaria sunt comparata, sine dubio veniunt. L. 25. §. 1. de Pet. haer. L. 16. §. 1. Et §. 5. eod. L. 70. §. f. L. 71. de Leg. 2. L. 72. eod. Conf. supr. L. 5. l. 5. q. 6.* His jam accedit (3) textus expressus in *L. 54. h. ibi: res, quæ ex dotali pecunia comparatae sunt, dotales esse videntur.* Idem confirmatur in *L. 62. ff. eod. ibi: permutari dotem poss. dicimus Et. ex pecunia in rem. & L. 21. ff. de Pact. dot. ibi: ut dos, quæ in pecunia numerata esset, permutaretur.*

OBJ. *L. 12. C. de Jur. dot.* ubi fundi dotalis dominium non acquiritur uxori, sed marito. *Ald. L. f. C. de Serv. pign. dat.*

RESP. Verum est, quod dominium soli marito acquiratur, non uxori; unde nec uxor rem vindicare potest: & ratio quoque clara est, quia alii per alium actio acquiri non potest. *d. l. 12.* At hoc non impedit, quo minus res fiat dotalis, *per text. expr. in d. l. 12. ibi: at dotis tantum actio tibi competit.*

Dissentit *Lauterb. h. pag. 448.* ubi simul allegat Dd. qui nostram sententiam defendunt.

Qv. VIII. *Quis præstet casum rei dotalis?*

RESP. Periculum est uxoris; quia res naturaliter perit ei, cujus est, i. e. domino, adeoque uxori, & de hoc casu loquitur Lex oblians in *L. 6. Et L. 9. C. de Pign. act.* Conf. *L. 10. §. 1. de Jur. Dot.*

Exc.

Laut. pag. 448. verb. res pecunia Et. pro diversitate Et.

EXC. (1) Si quantitas debetur: uti si marito fundus æstimato datus est: nam tunc res perit marito, quia jam ad uxorem æstimatio pertinet, quæ, cum sit quantitas, perire nequit. *L. 10. pr. h.* Ita si quantitas etiam inæstimata in dotem data sit, quia ibi perpetuum dominium in maritum transfertur, & is tantundem saltem restituere tenetur, quod perire nequit. *L. 42. h.*

EXC. (2) Si cum debitor extraneus, qui ex necessitate promisit dotem, (non vero si vel pater, vel ipsa uxor) non fiat solvendo, & maritus culpam in exigendo commiserit: nam sibi imputare debet, quod non rigidius exegerit, per text. expr. in *L. 33. h. ibi: imputabitur marito, cur eum non convenerit*, quæ ratio cessat in patre vel uxore; nam non imputari debet marito, quod a patre & uxore, adeoque ab iis, qui merum beneficium præstitere, non rigidius exegerit. *d. L. 33.*

OBJ. *L. 41. de Re jud.* ubi extraneus non debitor, uxor donaturus, assignatur marito, eique dotem promittit, & additur, promissorem in solidum teneri.

RESP. Alia quæstio est, an promissor in solidum teneatur, quod affirmatur; nec enim exceptio, quæ donanti opponi poterat, contra maritum valet. *d. L. 41.* Alia autem quæstio est, an maritus, morosus in exigendo dotem, quæ jam exigi ab obaerato debitore delegato nequit, restituere propter culpam teneatur? & hoc negatur, per *d. L. 33.*

Qv. IX. *An donatio propter nuptias detur in remunerationem dotis?*

Dissent. Laut. p. 449. verb. remunerationem dotis Esc. NEGATUR: Nam (1) ita uxor perciperet rei donatæ fructus, quod tamen falsum est, *l. f. C. de Don. ant. nupt.* (2) nullus alius finis hujus donationis ex legibus apparet, quam ut secura sit dos. *d. l. f.* Securitas autem in eo consistit, quod uxor jus aliquod dominii in ea consequatur. Nam actio in rem, seu rei vindicatio inde datur, *Auth. Permissa. C. de Don. ant. nupt. §. 3. Inst. de Don. quæ soli domino datur. L. 23. pr. de R. V.*

INSTO, quod res dicatur esse obligata mulieri, *l. 19. vers. jura. ff. de Don. ant. nupt.* res autem propria obligari nequit. *L. 45. de R. J.*

RESP. Est quidem propria ad effectum securitatis, sed res ipsa tamen manet aliena, & hæcenus ei obligata dici potest: nam hoc modo ipsa dos quoque est obligata uxori. *d. l. 19.*

Qv.

Qv. X. *An in dubio bona uxoris sint dotalia,
an paraphernalia?*

RESP. Paraphernalia; (1) quia dos expressa voluntate constitui & inferri debet, hæc constitutio & illatio autem facti est, adeoque probari debet. (2) Uxor in ea se fundat, indeque fundamentum intentionis suæ probare debet; neque (3) donatio, qualis est dos, præsumitur. Conf. *Stryk. C. C. S. 3. c. 8. §. 6.*

Effectus est, quod maritus dotis sit dominus; at paraphernalium legitimus administrator. Unde maritus de bonis uxoris paraphernalibus sine consensu uxoris disponere non potest, *Stryk. diff. 17. vol. noviss. de Jure Mariti in bon. ux. c. 3. §. 14. & 18.* Maritus enim jura uxoris remittere nequit, *tot. tit. ut uxor pro mar. L. 42. C. de Locat. Cephal. Vol. 2. Conf. 206. n. 3. Fachs. Conf. 7. q. 5. vol. 2. Socin. Jun. V. 1. Conf. 105. n. 11. maxime, si res uxori sit damnosa, Myns. Resp. 96. n. 14.* Nec transactio mariti uxori præjudicat, *Castr. Vol. 2. Conf. 284. Menoch. Vol. 8. Conf. 791. n. 2. et si dissentiat Vultej. Vol. 4. Conf. Marp. XI. n. 154.* Quin si res magni sit præjudicii, speciale mandatum uxoris requiri, putant *Mev. V. 4. Conf. 331. n. 89. & V. 7. Conf. 621. n. 15. Stryk. ad Barb. voc. Maritus. Ax. 2. in fin.*

Quæritur vero, an consensus etiam ex postfacto accedere possit? affirmatur; quia ratihabitio est instar mandati: *Carpz. p. 2. c. 15. def. 18. & 20.* Atque ita in contradictorio judicatum est in Curia Halberstadiensi in causa Hofshauer, contra Rauchs, in causa Meyerin, contra Schumann, & denique in causa Hornung, contra Hornung.

Porro quæritur: an etiam ex conjecturis consensum accessisse, probari possit. Ita visum fuit *Carpzovio d. c. 15. def. 20.* uti si fratres vel cognati præsentis fuere contractui, quorum præsentia omnem fraudis suspicionem excludit, *Carpzov. d. l. def. 18.* Si uxor post mortem mariti longo tempore sileat, interimque testes, qui de uxoris scientia testari possent, moriantur, *Carpz. d. l. Masc. de prob. V. 1. Concl. 417. n. 1. Marp. vol. 1. conf. 25. n. 18. Berl. p. 2. c. 12. n. 120. Dd. apud Carpz. d. l. def. 25. n. 18.* Inprimis, si in præsentia cognatorum uxoris contractus perficiatur: quia ea omnem fraudis præsumtionem excludit, *Carpz. d. c. 15. def. 18.* Atque ita in omnibus illis causis in contradictorio judicatum fuit, quanquam in posterioribus causis prima sententia reformata & contractus nullus declaratus sit, ut & in causa Schend, contra Dppen.

Cocc. J. C. P. II

X

Qv. XI.

Qv. XI. *An Jure Saxonico maritus tanquam curator legitimus de bonis uxoris consentientis disponere possit, vel an haec speciale curatorem ad hunc actum alienationis adhibere teneatur?*

RESP. Sufficit maritum uxoris consensu contraxisse, quia maritus est legitimus curator suae uxoris, atque ita in terminis id defendit *Carpz. p. 2. c. 15. def. 20. Conf. Brunn. ad L. 2. n. 5. C. Qui dar. tut. ibique Dd. Gail. L. 1. O. 133. num. 11. Mysf. dec. 1. Resp. 10. Brunn. cent. 2. dec. 44. n. 5. Et dec. 53. num. 2. Wesf. conf. 63. n. 4. Land. R. L. 1. art. 45. L. 3. art. 45. Rauchb. p. 1. q. 2. n. 31. Coler. p. 1. dec. 65. n. 3. Carpz. p. 3. c. 33. def. 30. n. 4. H. Pifst. O. 155. n. 10.* E contrario specialem requiri curatorem tradit *Lynk. dec. Jen. 1053. Richt. p. 1. dec. 27. num. 21. Wesf. 1. Conf. 21. in fin.* Juxta priorem opinionem per tres conformes sententias judicatum est a Curia Halberstadiensi in causa *Holzhauer*, contra *Rauchs*, & per duas sententias in causa *Oppen*, contra *Schenck*, item in causa *Meyerin*, contra *Schuhmann*, in causa *Hornung*, contra *Hornung*, & in causa *Eggelingsche Erben*, contra *Oppichini Erben*.

Exc. Si sint bona dotalia, vel immobilia propter nuptias donata, in hoc enim Contractu mulieris consensus marito alienanti nihil proficit, nisi biennio elapso consensus reiteretur per textum expressum in *auth. fve a me C. ad Sc. Vellej.* ante biennium ergo non valet contractus, nisi alius curator accesserit. *Carpz. p. 2. c. 15. def. 21. n. 5. Et 6. Item Conf. 43. def. 9. n. 8. p. 2. dec. 143. num. 28. Et de Jur. foem. dec. 3. pos. 7. n. 34. Et sq. Brunn. ad l. 2. C. fund. dot. L. un. C. Rei Ux. act. Wesf. par. ff. de fund. dot. n. 7. Schneid. pr. Inst. Quib. al. Carpz. p. 2. c. 15. d. 21. n. 5.*

LIB. XXIII. TIT. IV.

DE PACTIS DOTALIBUS.

Qv. I. *Quomodo differant pacta dotalia per modum contractus, Et per ultimam voluntatem contracta?*

RESP. Regulariter & in dubio intelliguntur pacta dotalia fieri per modum contractus; nam natura negotii id requirit: nisi aliud constet, & intentio partium per modum ultimae voluntatis disponendi

Laut. pag. 449. verb. siquidem fient.

